

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8CoP/2/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8717201643
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8717201643.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovalovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti O. - W., nar. XX.XX.XXXX, K., nar. XX.XX.XXXX a U., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí sa rodiny V., a vo veci S. O., nar. XX.XX.XXXX, deti matky J. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXXX/X, XXX XX V., právne zastúpená JUDr. Oľgou Liškovou, advokátkou so sídlom Štefánikova 882/39, 058 01 Poprad a otca Q. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX Y. C., U., U X SX, W., právne zastúpený JUDr. Alexandrom Farkašovským, advokátom so sídlom Pri jazdiarni 1, 040 01 Košice, o návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 14P 27/2017-91 zo dňa 22. septembra 2017, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Návrh otca z a m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 62 a § 78 odsek 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“).

3. Mal za preukázané, že k poslednej úprave výšky výživného došlo rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 15P/111/2015 zo dňa 21.04.2016 (potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8CoP/19/2016 zo dňa 27.03.2017), kedy bol otec zaviazaný prispievať na výživu vtedy ešte mal. S. vo výške 140 Eur mesačne, na mal. W. vo výške 140 Eur mesačne, na mal. K. vo výške 140 Eur mesačne a na mal. U. vo výške 80 Eur mesačne. Otec návrhom zo dňa 14.02.2017 žiadal znížiť výživné na vtedy ešte mal. S. na 60 Eur mesačne, na mal. W. na 60 Eur mesačne, na mal. K. na 60 Eur mesačne a na mal. U. na 50 Eur mesačne. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že počet vyživovacích povinností sa u rodičov nezmenil. Matka je nezamestnaná, pričom poberá sociálnu dávku vo výške 340 Eur mesačne. Otec je taktiež nezamestnaný, pričom podľa jeho vyjadrenia poberá dávku v nezamestnanosti vo výške 100 libier týždenne. Na strane mal. detí sa podstatne zmenili pomery. S. nadobudla plnoletosť a má zvýšené výdavky aj v súvislosti s prípravou na vysokú školu. Výdavky sa zvýšili aj na strane mal. K. a to v súvislosti s jej zdravotným stavom, keďže trpí diabetom a inými, s tým súvisiacimi ochoreniami. Otec nijakým iným spôsobom nezabezpečuje potreby mal. detí, dokonca ani

riadne neplní výživné. Pri určení výživného vychádzal z možností a schopností povinného rodiča, ktoré otec jednoznačne má. Podľa názoru súdu prvej inštancie ide u otca o predčasný návrh, a vzhľadom na poslednú úpravu výživného, ktorá bola potvrdená Krajským súdom v Prešove, návrh ako nedôvodný zamietol.

4. Proti rozsudku podal včas odvolanie otec. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil alebo zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vecí. V súčasnosti je otec nezamestnaný, evidovaný v B. na úrade. Jeho príjem je nižší ako jeho výdavky. Je poberateľom podpory v nezamestnanosti v sume 94,85 libier týždenne. Uvedená dávka je vyplácaná v dvojtýždňových intervaloch a je spoločná pre otca a jeho súčasnú partnerku, ktorá je dlhodobo práceneschopná. Tento príjem nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, nakoľko toto bolo zrušené. Uviedol, že je nútený si požičiavať finančné prostriedky na úhradu výživného, nakoľko nie je v jeho možnostiach platiť súdom určené výživné. Súd prvej inštancie nezohľadnil skutočnosť, že otec je v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia za trestný čin zanedbania povinnej výživy.

5. K odvolaniu otca podala vyjadrenie matka. Žiadala napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že tvrdenie otca, že si nemôže nájsť prácu je nepravdivé, nakoľko len na internete našla v mieste bydliska otca niekoľko vyhovujúcich zamestnaní, ktoré pri minimálnej snahe môže otec vykonávať. Ďalší dôvod, ktorý otec uviedol je, že jeho manželka je dlhodobo nemocná a on ju musí živiť. Uviedla, že ani toto tvrdenie nie je pravdivé, nakoľko manželka otca maloletých sa sama vyjadřila, že na štúdium v B. jej boli poskytnuté finančné prostriedky, vo výške 20.000 libier, ktoré po nástupe do zamestnania bude musieť vrátiť a preto si zamestnanie nehľadá. Zdravotný stav manželky ani nijako nepreukázal. Poukázala tiež na príspevky manželky otca maloletých na sociálnych sieťach, z ktorých vyplýva, že otec maloletých a jeho manželka netrpia núdzou, že sociálny systém B. O. im poskytuje dostatok finančných prostriedkov na slušné živobytie. Deti si musia odoprieť školské výlety a záľuby, nakoľko rozpočet rodiny na to nepostačuje. Navyše mal. K. trpí chorobou diabetes mellitus, ktorej liečenie si vyžaduje značné finančné prostriedky, aby jej zdravotný stav bol udržiavaný v prijateľnej miere.

6. K odvolaniu otca podal vyjadrenie kolízny opatrovník. Odporučil potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny. Uviedol, že povinnosťou každého rodiča, aj v prípade straty zamestnania, je zabezpečiť si akúkoľvek prácu, ktorá by dokázala zabezpečiť výživu mal. detí, keďže výživné pre mal. deti má prednosť pred inými záväzkami. Pri určovaní výšky výživného súd vychádza z možností a schopností povinného rodiča, ktoré v tomto prípade otec jednoznačne má.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na odvolanie podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) preskúmal napadnutý rozsudok, konanie ktoré mu predchádzalo ako aj vyjadrenia účastníkov konania v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 C.s.p. a nasl. a zistil, že odvolanie nie je dôvodné.

8. Súd prvej inštancie mal dostatočným spôsobom osvedčené okolnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu otca, skutkový stav zistený v primeranom rozsahu, vec správne právne posúdil a správne vo veci rozhodol.

9. Odvolací súd sa v celom rozsahu so závermi súdu prvej inštancie stotožňuje, na tieto poukazuje. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj k odvolacím námietkam odvolací súd uvádza nasledovné:

10. Z obsahu spisu vyplýva, že k poslednej úprave výšky výživného došlo rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 15P/111/2015-82 zo dňa 21.04.2016. Uvedeným rozhodnutím súd zvýšil výživné zo strany otca určené rozsudkom tunajšieho súdu 14P/283/2009 - 34 zo dňa 4.5.2010 na mal. S. zo sumy 85 eur mesačne na sumu 140 eur mesačne, na mal. W. zo sumy 80 eur mesačne na sumu 140 eur mesačne na mal. K. zo sumy 70 eur mesačne na sumu 140 eur mesačne a na mal. U. zo sumy 65 eur mesačne na sumu 80 eur mesačne od 1.5.2016, ktoré je otec povinný platiť do rúk matky vždy do 15-ho dňa v mesiaci vopred. Uvedené rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Prešove ako súdu odvolacieho sp. zn. 8CoP/19/2016-127 zo dňa 27.03.2017.

11. V čase posledného rozhodnutia príjem matky činil 520 Eur mesačne. Matka mala ešte jednu vyživovaciu činnosť a to voči mal. B. B.. Vtedy ešte mal. S. navštevovala 2. ročník strednej školy, mal. W. 9. ročník základnej školy, mal. K. 5. ročník základnej školy a mal. U. 3. ročník základnej školy. R. nákladov súvisiacich so školskou dochádzkou mal. detí, nevyhnutné výdavky matky prestavovali cca 858 - 863 Eur mesačne (cestovné do práce, účty za telefóny, inkaso, nájom, internet, jazyková škola, vreckové a sporenie na stužkovú, splácanie pôžičky a úveru, školské podujatia a podobne). U mal. K. boli zvýšené výdaje a to v súvislosti s tým, že trpí diabetom (musí brať inzulín a držať špeciálnu diétu). Príjem otca činil 960 libier mesačne.

12. Podľa ustanovenia § 28 odsek 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

13. Podľa ustanovenia § 36 odsek 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

14. Podľa ustanovenia § 62 odsek 1 až 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. Podľa ustanovenia § 75 odsek 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa odseku 2, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

16. Podľa ustanovenia § 78 odsek 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

17. Podľa ustanovenia § 121 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“), rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

18. Odôvodnenými potrebami pri určovaní výšky výživného sú nielen základné a najnutnejšie hmotné potreby pre život človeka ako jedlo, ošatenie, obuv, ale aj ďalšie potreby dôležité pre vývoj a všestranný rozvoj osobnosti, rovnako sem patria aj náhodné výdavky spojené napr. so zdravotným stavom alebo s koničkami dieťaťa. Miera odôvodnených potrieb je rôzna a je závislá od veku, fyzickej a duševnej vyspelosti, zdravotného stavu, a pod.. Všeobecne platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča a jeho snahe z toho dôvodu sa vyhnúť plneniu tejto povinnosti.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že od poslednej úpravy výšky výživného došlo k zmene pomerov na strane otca, nakoľko sa stal otec nezamestnaným. Z jeho vyjadrenia vyplýva, že jeho príjem činí 144,85 libier (cca 130 Eur) týždenne, pričom ide o podporu v nezamestnanosti, ktorá je spoločná pre neho a jeho manželku, nakoľko aj táto je dlhodobo nezamestnaná. K zmene pomerov došlo aj na strane matky, nakoľko aj táto sa stala nezamestnanou, pričom jej príjem predstavuje 340 Eur mesačne. K zmene pomerov došlo aj na strane mal. detí, nakoľko S. nadobudla plnoletosť (s čím súvisia výdaje spojené s prípravou na vysokú školu).

20. Určenie výšky vyživovacej povinnosti vychádza zo skutočnosti, že obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Z uvedeného je zrejmé, že vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu majú obaja rodičia dieťaťa, pričom platí, že súd individuálne skúma schopnosti, možnosti a majetkové pomery každého z rodičov. Dôležité je upozorniť na skutočnosť, že pod pojmom „svojich schopností a možností“ sa nerozumie len čistý priemerný mesačný príjem rodiča (mzda a ostatné príjmy za predchádzajúci kalendárny rok), ale súd komplexne posudzuje schopnosti a možnosti rodiča. Je tomu tak z dôvodu, aby sa rodič nemohol zbavovať (prípadne znižovať) vyživovacej povinnosti voči dieťaťu napríklad tým, že prijme finančne nevýhodnejšie zamestnanie alebo sa stane dobrovoľne nezamestnaným, prípadne sa zbavuje svojho majetku.

21. Pri určení výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity aj v prípade, že povinný berie na seba neprímerané majetkové riziká zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. vyvoláva stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného. Ak sa príjem javí ako nepravdivý, je povinnosťou súdu prihliadnúť na celkové majetkové pomery povinného a takzvanú potencialitu príjmov, t.j. k jeho zjavne nevyužitým schopnostiam. V danom prípade otec ako povinný rodič má deti sústavne sa pripravujúce na budúce povolanie, ktoré nie sú schopné samé sa živiť, preto je povinný s využitím svojich subjektívnych vlastností a najmä vzdelania a pracovných príležitostí organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť.

22. Treba tiež prisvedčiť súdu prvej inštancie v tom smere, že u otca ide o predčasný návrh, nakoľko od poslednej úpravy výživného uplynul veľmi krátky čas na to, aby bolo možné konštatovať podstatnú zmenu pomerov na strane otca ako povinného rodiča. U pracujúcich ľudí platí všeobecne známa skutočnosť, že si počas tohto obdobia vytvárajú úspory. Preto úvaha súdu prvej inštancie o tom, že za krátke obdobie sa nemohli podstatne zmeniť pomery, je správna.

23. Vychádzajúc z odôvodnených potrieb mal. detí a plnoletej S. a tiež z princípu potenciality príjmov na strane povinného, teda otca, odvolací súd v zmysle § 387 odsek 1 a 2 C.s.p. napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.

24. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania v zmysle § 52 C.m.p..

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 C.s.p. v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).